

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1:50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri v
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po polti D 10—, za ino-
semestvo D 18—, dostavljen na dom
D 11:50, na izkaznice D 10—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1:50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prtljajna dvorana. Tele-
fon št. 24. — ŠHS poštnoštevilka
št. 11782.

Na naročila brez denarja ne od-
sila. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, sreda 7. februarja 1923.

Številka: 29

Po celjskih dogodkih. Kravje kupčije radikalcev in Nemcev.

(Dopis od meje).

Gospod urednik! V osredju našega zanimanja stojijo dogodki v Celju ob priliki nemškega lovskega plesa, ki se je vršil pod okusnim imenom »Jagaball« in o čudovitem nastopu naše vlade ob isti priliki. Do zadnjega kota severne meje se čuti razburjenje v vseh narodno čutečih krogih. Kakor povsod in vedno se razširjajo razne govorice, resne in neresne. Jaz sam nisem bil v Celju, ne vem o dogodkih iz lastnega ničesar in sem navezan na časopise. Občutek pa imam, da se je zgodilo nekaj gorostasnega in bi rad povedal svoje mnenje. Kakor sem dejal, črpam informacije le iz listov in sicer leži pred menoj službeno glasilo radikalne stranke v Sloveniji s poročilom in z izjavo pokrajinskega namestnika, poleg tega še »Slovenski Narod«.

Kaj se je tedaj pravzaprav zgodilo? Nemci in nemškutariji v Celju so priredili svoj »Jagaball«, samo ob sebi na videz nedolžno stvar. Iz prejšnjih dveh let in iz podobnih prireditev v Mariboru in drugod pa je znano, da so take prireditve prilike za zbiranje iredentistiško razpoloženih tujerodnih in odmetniških krogov, ki se vršijo pod nedolžno krinko dobrotelčnosti. Iz vseh skritih kotov naše meje se na ta način shajajo oni ljudje, ki še vedno upajo na razpad države. Ker je to iz prejšnjih let znano, je seveda vzbudilo spodbujanje nacionalnih krogov, kateri vedo, da nevarnost naše nemške in renegatske iredente ni odstranjena. K temu so letos še posebno pridomogle vesti o kupčevanju z narodni-
mi kulturnimi ustanovami ob meji v prid partije, katera si želi kroglic z geslom »non olet«. Vendar so se narodni krogi omejili le na rahlo opombo vladi, naj ne pripustijo takih prireditev.

Koliko večje je moralo biti začudenje Slovencev, ki so prišli v Celje, večinoma na slovensko prireditve, in so našli kolodvor zastražen kakor v obsednem stanju. In sicer proti Slovincem. Da se je iz tega rodilo ogorčenje in razburjenje, je več kakor jasno.

Vključ temu pa se ni zgodilo ničesar. Kajti tista šipa, ki je bila razbita, ne pride v poštev kot naknadna opravičila vojaške okupacije, ampak le večjemu kot miena posledica. Tista šipa, ki se nahaja pol kilometra od plesišča Nemcev. Se manj pa je seveda ta atentat opravičila za naknadno sramotno in sramotilno izjavo g. Hribarja.

Da govorim še o škodi. Znašala je glasom Hribarjeve izjave 100.000 K. Jaz ne vem, ali, kje in za koliko je bila tista dragocena šipa zavarovana. Uverjen sem pa, da ne bi niti Banka Slavija, niti kaka druga zavarovalnica izplačala za njo tako horendno svoto, pač pa mislim, da bi svojega agenta, ki bi prišel s tako zavarovalno zahtevo, pošteno poklicala na odgovor.

In na vse te ne imenitve vredne dogodke je prišla še izjava g. Hribarja.

Spominjam se desetletja nazaj, ko so nad nami vladali tisti, ki jih zdaj jemlje za zaščito Ivan Hribar.

Ne bom govoril o letih 1897, 1898, 1899 v Celju, ker so daleč za nami. Omeniti se mi zdi treba leto 1908. V Ptujju je zborovala 13. septembra »Družba sv. Cirila in Metod«, ne morda javno, ampak v zaprtih prostorih. Že na predvečer so se zgodili napadi na telesno varnost posameznikov, celo žensk, in na varnost imetja. Vse šipe Narodnega doma so bile pobite. Drugo jutro, na dan slavnosti, je bilo napadenih veliko nedolžnih obiskovalcev zbora in tudi težko poškodovanih. Vključ temu ni dovolilo okrajne glavarstva intervencije orožnikov, brzojavke namestniku Claryju so ostale brez odgo-
vora. Zgodila se je vrsta zločinov na Slo-

Ogroženi naši narodni interesi. — Radikalci obljubili Nemcem mariborsko gledališče in mariborsko koč, reaktiviranje razpuščenih nemških društev, celjski Deutsches Haus, Kranjsko hranilnico itd. — V Maribor pride nemški polk. — Protest Orjune pri Hribarju.

Beograd, 6. februarja. V Vojvodini in Sremu postavijo Nemci svoje kandidatne liste. Upajo na 10 poslancev. Za Slovenijo je med radikali in Nemci sklenjen volilni pakt, po katerem bodo Nemci podpirali radikale. Nemci so zahtevali vrnitev mariborskega kazina s gledališčem, ljubljanske Filharmonije, celjskega Deutsches Haus, Kranjske hranilnice, dalje vzpostavitev razpuščenih nemških društev v Sloveniji. Radikalci so na zahteve pristali na večeršnjem sestanku nemških in radikalnih delegatov v Beogradu. Pozajanja se vodi le še o podrobnostih volilnega sporazuma.

Nemci so tudi v Beogradu interveni-

Volilno gibanje.

Demokratska stranka v Zagrebu.

Zagreb, 6. februarja. (Izv.) Predvečerašnjim se je vršilo zborovanje demokratske stranke za sremsko okrožje. Na tem zborovanju so bile določene kandidature za volilna sreza Stara Pazova in Karlovec.

Zagreb, 6. februarja. (Izv.) V nedeljo se je vršila v Zagrebu dobro obiskana konferenca demokratske stranke iz cele zagrebske županije. Predsedoval je bivši namestnik g. Juraj Demetrovič. Soglasno je bilo sklenjeno, da se za nosilca liste v zagrebski oblasti določi dr. Edo Lukinič, predsednik bivše skupščine. Na podlagi poročila sreskih odborov so bile določene sreske kandidature. Milan Pribičević kandidira v srezih Glina in Dvor. Za dva sreza bodo kandidati določeni naknadno. Na nedeljskem zborovanju je bilo izvedeno konstituiranje okrožnega odbora demokratske stranke. Za predsednika je bil izvoljen Juraj Demetrovič.

Hrvatski separatisti v Bosni.

Zagreb, 6. februarja. (Izv.) Iz Sarajeva poročajo, da v vodilnih krogih hrvatske tezačke stranke še vedno ni enotnega stališča glede nastopa hrvatskih strank v Bosni s ozirom na odklonilno stališče Radičeve stranke. Nekateri so zato, da se še enkrat skliče glavno zborovanje, ki bi naj bodisi odklonilo bodisi odobrilo prvotni sklep strankinega vod-

Napad na hrvatsko tiskarno v Osijeku.

Osijek, 6. februarja. (Izv.) Včeraj dopoldne krog pol 12. ure dopoldne sta prišla v tukajšnjo tiskarno, v kateri se tiska »Hrvatski List«, dva neznanca moža. V tiskarni je bil v tem času samo strojnič z dvema vlagateljicama. Eden izmed obeh napadalcev je nameril na strojnič samokres ter vrgel v tiskarno bombič, ki se je takoj razpočila ter podrla neko steno. Napadalec sta nato brez sledu izginila. Stroji in osebe so ostali nepoškodovani.

Pašićeva bolezen.

Beograd, 6. februarja. Ker je ministriški predsednik Pašić še vedno bolan in mora ostati v postelji, se niso vršile minuli dva dni nikake seje ali ministriške konference. Poročila o tekočih zadevah sprejema Pašić na svojem stanovanju.

Po razpadu lausannške konference. — Turčija se ne boji Anglije, zaupa v Rusijo.

London, 5. februarja. »Times« poročajo iz Carigrada: Kemal-paša je izjavil, da Turčija, ki se Anglije nikakor ne boji,

rali radi celjskih dogodkov in se pritožili, da so oblasti še premalo skrbale za varnost nemških udeležencev.

Maribor, 6. febr. Semkaj pride k polku 500 nemških novincev iz Banata. Zgodil se to na zahtevo Nemcev, ki hočejo, da njihovi fantje služijo v »nemških kraljih. Radikalci režim je na to pristal. Tako se izigravajo narodni interesi ob naši meji.

Ljubljana, 5. februarja. Zastopniki Orjune so se danes oglasili pri pokr. namestniku Hribarju ter mu izročili spomenico, v kateri ga poslednjikrat pozivajo, naj preneha s svojo protinardno politiko, ker sicer odklanjajo nacionalne organizacije vso odgovornost.

stava, da naj težaki podpirajo Radičeve kandidature v srezih, kjer ne bodo nastopili samostojno. Nekateri so za Radiča, drugi — objektivnejši in dalekovidnejši — pa proti njemu.

Velik del bosanskih Hrvatov brez razlike strank stoji na stališču, da bi morali Hrvati v sarajevski oblasti postaviti enotno listo in kot nosilca liste določiti dr. Ante Pavelića. Hrvatski klerikalci bodo počakali odločitve v tezački stranki, nakar bodo dali svojim bosanskim pristavcem nadaljna navodila. Neutrlni Hrvati v Sarajevu bodo nastopili z akcijo za skupno hrvatsko listo v sarajevskem okrožju.

Hrvatski separatisti v Dalmaciji.

Zagreb, 6. februarja. (Izv.) Iz Dubrovnika poročajo, da se je tam vršilo zborovanje Hrvatov, ki je sprejelo sledečo resolucijo: Zastopniki hrv. republ. se-
ljačke stranke in drugih strank v Dubrovniku in v Južni Dalmaciji so soglasno sklenili naprositi gg. Radiča, dr. Drinkovića in dr. Trumbića, da naj izdelajo skupno hrvatsko listo za celo Dalmacijo. Prepričani so, da je to edino sredstvo, s katerim morejo dalmatinski Hrvati uspešno parirati velikosrpsko akcijo. Temu predlogu so se pridružili tudi prisotni člani hrv. ljudske stranke z željo, da bi se imenovan voditelj sporazumeli tudi z vodstvom hrvatske ljudske stranke.

nikdar ne bo nastopila proti, na katero jo hoče spraviti Anglija s svojimi grožnjami. Opozorjal je pri tem na prisilne odnose s Rusijo, ki slone na zdravih temeljih.

Angleška delavska stranka proti akciji v Poruhju.

London, 5. febr. Na zboru nezavisne delavske stranke za London in južne pokrajine je bila sprejeta resolucija, ki obsoja zasedbo Poruhja. Predlog, naj se zahteva od vlade, da umakne angleške čete iz Nemčije, Egipta in Iraka, je bil zavrnjen.

BORZA.

Curiji, 6. februarja: (Izv.) Predborza. Pariz 84.05, Beograd 5.20, London 24.82, Berlin 0.0125, Praga 15.70, Italija 25.75, Newyork 580.50, Dunaj 0.007425, žigosane krone 0.0075, Budimpešta 0.20, Varšava 0.01 tri osminke, Sofija 3.20, Bukarešta 2.50.

Zagreb, 6. februarja: Pariz 6.40—6.60, Svica 19.70—19.80, London 4.95—4.97, Berlin 0.26—0.27, Dunaj 0.15—0.151, Praga 3.07—3.095, Italija 5.07—5.15, Newyork 104.00—105.00, Budimpešta 4.20.

vencih, državne pomoči pa ni bilo. Nasprotno, zločini so se nekaznovano ponavljali, na odgovor se je pa klicalo Slovence. Par dni kasneje so današnji prireditelji »dobrotelčnih plesov« napadli brez vzroka Narodni dom v Mariboru, kjer so povzročili znatno škodo, in so v Celju napravili ob asistenci varnostnih organov celo pobuno proti Slovincem. O Ljubljani ne govorim — morali bi biti takratni dogodki g. Hribarju itak znani. Dva groba govorita glasno!

Pa vendar niti pred temi dogodki niti po njih ni bilo nobene »izjave« odgovornih vladnih mest. Nasprotno. Prišlo so persekucije, persekucije, persekucije! Proti Slovincem!

In to je bilo v stari Avstriji, v mnogonarodni in mnogojezični državi, v kateri je bila po ustavi zajamčena narodom kakor takim ravnopravnost.

V naši nacionalni državi, kjer ni znatnih tujerodnih manjšin, povzroča vladodržec iz Ljubljane izjemne odredbe proti onim, ki jim je na srečo integriteta naših mej in ustaljenost naše države.

Čudim se, da se je odvažil g. Hribar — ki je brez dvoma tudi poročal v Beograd — da se je odvažila naša vlada — če tudi iz partijskih interesov — poseči po takih odredbah, ki bi jejo v obraz vsemu nacionalno mislečemu elementu ob meji, ki brez razlike želi ohraniti pridobljeno narodno in državno posest.

Ali pravzaprav — ne čudim se, ker vem, da vodijo niti daleč nazaj. V čas, ko se je imel v pomnožitev osebnih glorijs konstruirati narodni dar na stroške naše nemškutarije. Nobeden, ki ni živel ob naši meji, ne more pojmiti nesrečnega upliva blejske akcije v našem narodnem življenju.

Opazk, ki so jih delali prireditelji »nedolžnih plesov« na račun g. Hribarja in celotne vlade, ne želim ponavljati. G. Hribar bi si jih najbrž ne vtaknil za klobuk.

No, kupčija se ni izvršila, neprosto voljna kupnina se je vrnila, ali kupčija zveze so ostale. In potem je šlo vse od stopnje do stopnje. Najprej se je dovolilo našim iredentsko razpoloženim »Nemcem« politično društvo, potem se jim je obljubilo mariborske zavode — skratka, to je ono, kar imenuje »Slov. Narodna pomoč Ljubljane«.

G. Ivan Hribar se sklenje v svoji »izjavi« na svoje delo. To mi je žal. Mi vsi poznamo g. Hribarja od preje in smo bili zanj navdušeni.

Sedajti Ivan Hribar je pa za naš ekapotent ideje, katera pri nas ne bo našla tal.

Škoda je, da se je vladodržec Slovence sklical na idejalo delo za narodne osamosvojitve, kajti zdi se mi, da je g. Ivan Hribar s svojo izjavo pljunil v lastno škledo.

O celjskih dogodkih.

Celje, 5. februarja.

Politično ozadje celjske izjave nemške prireditve postane jasno, kdor čita »Ollmer-Zeitung« ter razna radikalna in radikalni stranki blizu stoječa glasila. S kako vmeno skušajo prepričati ti listi celj jugoslovanski svet, da je krivda na strani nacionalne mladine in nekaterih hrvatske, ki so baje nedolžno in brezposlabno nemško prireditve skušali izrabiti v to, da bi uničili nemško posest in dejansko napadli nemške državljane. V istih akordih zveni tudi izjava pokrajinskega namestnika, kar nam služi v jasen dokaz, da se trudi ves radikalni in nemški svet, da ostane medsebojna ljubezen vsaj do volitev neakaljena. Za par nemških kroglic in še zelo dvomljiv radikalni mandat v Sloveniji je ignoriral pokrajinski namestnik Hribar utemelje-

ne proteste celjskih narodnih društev ter odredil najradikalnejše odredbe proti Slovincem, ki bi skušali motiti nemško propagandno prireditve. V senci jugoslovanskih bajonetov in v družbi predstavnikov naše narodne vojske, se je veselila vsilila sicer nemoteno, a v razžaljenosti in osramočenosti slovenski duši se je vzdudilo brezmejno gorje iz onih časov, ko so ravno isti renegati pod zaščito avstrijskih pušk in bajonetov nemoteno obliževali in kamenjali Slovence ter ušli slovensko premoženje. Pečat najhujšega poniževanja, ki ga je kdaj doživel slovenski narod, pa je pritisnil na te žalostne dogodke predstavitelj naroda sam, G. namestnik Hribar se jako moti, ko misli, da stoji za demonstranti le peščica neodgovornih elementov. Proti izstavljenemu Jagaballu je bila cela narodna čuteča celjska javnost ter je našla sozvočje širom Slovenije. Izjava pokrajinskega namestnika je v ostrem naprotju z mišljenjem večine slovenskega naroda, je ponižala in osramotila pred vsem našo nacionalno mladino pred nemškimi renegati ter utrdila njihovo pozicijo v boju proti naši državi. Ali je morda G. Hribar na svoja stara leta res tako naiven, da smatra lojalnost slovenske nemškutarije za odkritosrčno? Niti med Gradcem, Mariborom in obmejnimi kraji so dobro razporejene, le naši predstavniki v svoji politični partizanski zaslepienosti tega nočejo videti. Naša država naj bi bila korektna, med tem ko razni spodnjestajski nemškutarski izgnanci v popolnem soglasju z avstrijskimi državnimi predstavniki v Gradcu in odkriti, v besedah in v dejanju delajo proti naši državi. Kdor tega ne verjame, naj čita Tagespost od 27. jan. Pod naslovom »Gedenkfier für die Marburger Opfer« poroča list o proslavi spominu na one nemške žrtve, ki so padle dne 27. jan. 1919 v Mariboru za svobodo in domovino. Med govorniki so navedeni nekdanji najhujši propagatorji vsenemške misli kakor župnik Mahner in prof. Mühlbacher. Skoraj ob istem času, ko je politički svetnik dr. Seneković po naročilu pokrajinske vlade z redko vnemo ščiti vso zbrano nemškutarijo iz Slovenije, so se ga spominjali v Gradcu predstavniki isti renegati z največjim zaupanjem. Njihova manifestacija je bila naperjena odkriti proti nam in za odcepitev obmejnih krajev od naše države. Malo dni na to pa je naša oblast ščitila vstaničevstvo rodbino in razne kolovodje iz koroskih dogodkov, da so se malo pozabavali. Na tri mesece radi špijonaže obsojeni mariborski Lininger je, danes bolj čeladan, kakor naši za narodov obstoj v boju osvelji prvorititelj. Posebno je razžalostilo celjske Slovence, da so se udeležili nemške izvalne prireditve tu.

Michael Zevaco:

Markiza Pompadour.

Ugodovinski roman. — Poslovenila Rosandra.

(Dalja.) (24)

»Izmed bratcev naših je, — pustil ga. — spava!«

»Moči, pijanec, — ta revez tu je razbil, morda tudi mrtev!«

»Mrtev, — je ponovil Poisson. — v njem se je vinska premoč umikala, — kot da se oblaki umikajo pred solnim svetlom.«

»S sočutnim izrazom je še pristavil: — Ubogi mladenič, tako lep in mlad!«

»Enimlej revico, ki ga ljubil.«

»Ne, ne, ni mrtev, — je zopet povzel Crebillon. — Še mu bje srce. — Ej, gospod, gospod, — zbudite se vendar.«

»Vitez je zastokal, a ni se mogel otresti zmedlevice.«

»Kaj hočeva storiti, — je mrmral Crebillon. — Ne, nereden bi bil svojega posniškega mena, če bi pustil tega lepega mladeniča tu brez pomoči.«

»Crebillon je bil res pesnik, — in sicer — tragičen poet. — Predstavljen nam je v položaju, v katerem bi se ga lahko brez ugovora slabo sodilo, — a to po krivem, — bil je res tovaršij pijanca Noe Poissona, — in tudi on sam pijan, smrdeč po pipi, kakero je strastno kadil, — a bil je tudi pesnik, »Elektre«, »Abree«, »Tieste«, — in pa še one lepe tragedije: »Radamist in Zeno-bija«, — katera pa je krivično pozabljena od poznejših rodov. — Ubogi Crebillon! —

di predstavniki naše narodne vojske. Ali se je to zgodilo po ukazu, bo še treba poizvedeti.

Nekaj podrobnosti. Ze par dni pred nemško prireditvijo so vsa celjska narodna društva opozorila pokrajinsko upravo na preteče izgrede ter zahtevala, da se veselica iz varnostnih ozirov prepove. Dosegli so baš nasprotno. Na ukaz pokrajinskega namestnika je poklical celjski okrajni glavar, predstavnike raznih društev ter zahteval od njih, da uplavajo pomirjevalno na svoje člane. Z večernimi vlaki se je pripeljala nacionalna mladina, kateri se je kljub strogi kontroli policijskih organov na kolodvoru posrečilo v večjem številu priti v mesto. Prostor pred »Unionom« in kolodvor so bili zastraženi s poltejo in močnim orožniškim kordonom. Zunanji slovenski gostje, ki so prihajali na obrtniški ples v Narodni dom, so si le s težavo priborili prehod. Okrog polnoči je razburjena množica korakala pred »Union«, kjer jo je ustavil močan orožniški kordon z nasajenimi bajoneti. Slušali so se po mestu tudi strelji, ki so bili oddani v zrak. Ker ni bilo mogoče kordona predrati, so se demonstrantje, prepevaje narodne himne in po navdušenih nagovorih vračali proti Narodni kavarni, ki je last nemškutarja Kosa. Razbili so še nekaj sip na priyatih stanovanjih. Zelo pretirana je seveda škoda, ki jo navaja uradna izjava in nemški celjski list. Ni tudi res, da bi bili Orjunski pretepli nekega gosta na Kapucinškem mostu. Mož se je v svoji preveliki ginjenosti ponesrečil. Na kolodvoru je moral zaigrati trboveljska godba, ki je svirala do 1. ure ponoči v Unionu, odhajajočim slovenskim gostom iz obrtniškega plesa, več komadov. Prihodnji dan za popoldne določena otroška prireditve se je od oblasti prepovedala. Nemci so hodili prihodnji dan po celjskih ulicah in marširali nemškutarje je po zaslugi sedanjega režima pozabil, da se je po preobratu naučil dobro našega jezika. Večina nemških gostov je bila v svoji nacionalni gornjestajski narodni noši, tudi vabila so bila v bolj prikritih nemških barvah s hrastovim listjem. S Slovinci pa, ki so se udeležili te nemške prireditve, bo še slovenska javnost obračunala.

Razpad lausanske konference.

Zadnje vesti o lausanski konferenci so se glasile optimistično. Turška vlada je naročila svoji delegaciji v Lausanni, da naj podpiše mirovno pogodbo, kakor so jo predložili zavezniki. Izgledalo je, da bo položaj razčiščen in da bo v par dneh dosežen popoln sporazum v vseh spornih vprašanjih.

»Če bi ga ponesli k meni na dom?« — je pristavil Noe. —

»Od tu da ulice Huchette bi imel čas umreti vsaj desetkrat.« —

»Torej pa k tebi.« —

»No, do križišča Bussi je vendar še dalje.« —

»In tedaj, kaj naj storiva?« —

»Nekaj mojsterskega, Poisson, — je zdajci vzkliknil Crebillon in stegivši roko proti palači v regentskem slogu, — je rekel s tragičnim povdarkom: »Vprašaj, zahtevaj gostoljubja od tvoje soproge.«

»Ah, — je vzkliknil presenečeno Poisson, pa se vdaril z roko ob čelo. — nikoli se ne bi spomnil kaj takega! — To se vidi, kaj pomepi pisati gledališke igre.«

In skušajoč, da se ne opoteka, je trdno stopal proti vratim in potrkal s kladvom.

Hip na to so se odprla vrata, in služabnik, spoznavši moža gospe Poisson — gospodarice — je ubogljivo storil vse, kar mu je bilo ukazano.

Trije možje so vzdignili truplo onesvečenega d'Assana, ga prenesli v hišo ter zaprli vrata za seboj. — Komaj hip za tem pa so se pojavile senče nasproti palače Argenson in začudeno vzklikale:

»Odnešen, — zginit je, — in s kletvicami so izražali jezo, da jim je zginita žrtva.«

To je vendar čudno, — je glasno premišljeval močan visok barič, — saj sem mu vendar založil precejšen udarec, in kogar vdarim tako, se ne vzbudi tako hitro, če se sploh še zbudi.«

Ej, si pa najbrže zadel na afran, pri-smoda! — Sicer pa, tecimo, mogoče ga dojdemo, daleč ni šel! —

Po današnjih vestih so bile optimistične vesti netočne in prezgodnje. Nepriznava je nastopil preokret, ki utegne imeti historični pomen. Turčija je sicer sklenila sprejeti in podpisati od antante zasnovano in predlagano mirovno pogodbo, vendar pa je postavila svoj condition sine qua non: Grčija ji mora plačati vojno odškodnino. Zavezniki so odločno odklonili to zahtevo, z isto odločnostjo so pa Turki odbili nadaljnja pogajanja. Včeraj je turška delegacija odpotovala iz Lausanne, s čimer je potrjeno, da je lausanska konferenca, ki bi imela rešiti vprašanje miru na bližnjem vzhodu, končala z neuspehom. Položaj je podoben onemu na londonski konferenci za časa balkanske vojne, le da je veliko bolj zamotan in opasen, ker vemo, da za Turčijo stoji militaristično ojačena Rusija in za Rusijo globoko užaljena Nemčija.

O položaju v Lausanni prinašamo vest, datirano z dnem 5. februarja:

Včeraj ob pol-6 uri popoldne se je sestala plenarna seja konference, na kateri je lord Curzon podal izjavo, da zavezniki ne morejo privoliti v turške predloge o vojni odškodnini, katero bi imela plačati Grčija. Zavezniki so se odločili, da se sploh ne plača nikakoli vojna odškodnina, dasiravno so Francozi obljubili Turčiji, da bo Grčija plačala vojno odškodnino. Italijanski, izvestno angleški in japonski delegati so pa odklonili francoski predlog. Zavezniki so na to odobrili nekatere manjše turške zahteve v vprašanju predvojnih dolgov. Zatem je Turčija dobila kratek rok za razmišljanje. Turki so v resnici zapustili posvetovalno dvorano, a se niso več vrnili. Francoski delegat je skušal posredovati, vendar pa ni imel uspeha. Lord Curzon, ki je nameraval odpotovati ob 9 uri 20 minut, je preložil svoj odhod na 10. uro. Ob pol desetih so se Turki vrnili v dvorano, a s takimi zahtevami, da so bila pogajanja definitivno razbita. Turki so zahtevali koncesije v vprašanju inozemskih delegatov pri turških sodiščih, nakaer je lord Curzon izjavil, da zavezniki ne morejo več popuščati. Lord Curzon je točno ob 10. uri odpotoval v London. Ostale delegacije odpušajo prihodnje dni, ker vendarle še obstoja možnost, da pride do kakršnegakoli sporazuma.

Izmet paša je izjavil dopisniku »Rijeti«, da je Turčija bila prisiljena odrediti podpis mirovne pogodbe, češ, da so zavezniki stavili take ekonomske pogoje, da bi bil gospodarski razvoj Turčije nemogoč. Turčija nima reči ničesar več i stavila je svoje zadnje zahteve, ki od njih ne odstopi za nobeno ceno.

O posledicah zloma lausanske konference je težko govoriti. Bodočnost bo pokazala, v katero smer bo krenil razvoj dogodkov. Z ozirom na bližino bližnjega vzhoda je na dogodkih interesirana tudi Jugoslavija. Sicer pa postajajo obrisi stare fronte centralnih držav vedno jasnejši. Boj se nadaljuje z novim novo taktiko in z novimi sredstvi.

Politične vesti.

* »Stražine« farbarije pričajo, za kako neumne imajo posvečeni uredniki tega »krščanskega« glasila svoje čitatelje. V uvodniku v zadnji številki skuša natveziti svojim vernim ovčicam, da so demokracija za — Veliko Srbijo. Polj jebele in nesramne laži »Straža« se menda ni napisala. Če bi svojim verifikom začela pridigati, da so demokracija za avtonomijo, bi jim morda še kdo verjel. Bav-bav s centralizmom menda ne vleče več, ker vsak pameten človek ve, da nudijo pokrajinske oblasti najširšo samoupravo. »Straža« kljub silni plodovitosti njenih blagoslovljenih urednikov menda že primanjkuje učinkovitih volilnih bomb, ker je začela operirati že s tako gorostasnimi neumnostmi.

* Kršitev ustave. »Slov. Narod« z dne 6. tm. prinaša sledečo notico: Predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja: Da se izogne vsakemu nesporazumu in napačnemu tolmačenju, objavljamo, da je minister za notranje zadeve z odlokom z dne 5. januarja 1923, U. br. 489, odločil, da ostane pokrajinska uprava za Slovenijo kljub izvrševanju imenovanju velikih županov za ljubljansko in mariborsko oblast še nadalje v svoji prejšnji funkciji in da so v njenih kompetencah in v njenem uradnem poslovanju do nadaljnjega odredbe ministrstva za notranje zadeve ničesar ne izpremeniti. — K stvari se še povrniemo!

* Poljski proračunski provizori. Nedavno odobreni poljski proračunski provizori, ki obsega prvo letošnje četrtletje, znaša 1.159.680 milijonov poljskih mark, od katerih odpada na stvarne kredite 709.062 milijonov, a na osebne kredite 450.000 milijonov p. mark. Prekoračenje proračuna je dopuščeno samo v slučaju ponovnega porasta draginje in to samo v mejah 20%. Novi krediti zamorejo biti odprti samo s polnoveljavnim pristankom sejma. Ta poljski proračun je prvi resnejši poizkus pri delu za gospodarsko konsolidacijo bratske poljske države.

* Iz socialističnega kongresa v Lille. Na socialističnem kongresu so pozdravili švedski, angleški in avstrijski delegati francosko sekcijo v imenu internacionale ter izrazili željo, naj bi sekcija čimprej dokončala svoje sklepe. V vseh evropskih državah je opaziti dovolj volje za skupno akcijo proti kapitalizmu in imperializmu.

V palači so položili viteza na divan v pridličnem salonu. — Služabniki so priležali baklje. —

Gospa Poisson, katero je poklical ropot, je prišla v nočni opravi. — z malo besedami ji je Crebillon razložil zadevo.

Pogledala je viteza, v čegar blede obraz je sijala svetloba baklje. —

Noe Poisson pa se je sklonil nad mladeničem, ga opazoval pazljivo in mrmral njuhajoč po svoji stari navadi:

»Kje sem ga vendar že videl, — ker videl sem ga že, ali kje, kje za Boga? — Kakor je res, da je vino od Anjou boljše od šampanjca, tako je res, da sem ga videl in se ni dolgo od tega. — Ali kje, ob kateri priložnosti?«

Gospa Poisson se je tudi zdrznila, kajti tudi nje se je zdelo, da pozna mladenčevega viteza, — a ker so bile njene misli v ravnotežju, se pač ni dolgo trudila, da se je spomnila. —

To je oni mladi kavalir z goljave, ki se je sprl z lovcom in ki je občudoval mladenko, jo kar požiral z očmi. — In našla sta ga tu pred hišo onesvečenega? Čudno, — treba, da se zadeva razjasni. — Lep mladenič, ki je prišel semkaj na sprehod, pod okna mladenke! — Ali, — tu je treba opazovati, — in — biti nezaupljiv.«

Prijela je Noeta Poisson za roko in ga povlekla v kot salona:

»Je že dobro, — bom že jaz skrbela za mladenico, — ti zdaj lahko greš.«

»Pridi, — Crebillon, da greva,« — je poklical le-ta prijatelja. —

»Počakaj,« — je še dejala gospa Poisson. — Upam, da ne pozabiš jutrišnjega dne.«

»Za hudiča, — bom že pazil.«

»Priti moraš semkaj ob desetih jutraj, — pomisli dobro, — zadeva je važna!«

»Pridem, pridem, draga prijateljica, in opravil se bom v gala-obleko, — svoj zeleni telovnik, škrlatasti jopci in rumene svilene hlače. — oh — oh!«

»Ne, — ga je zavrnila resno okrogla matrona. — Dobiš obleko pripravljeno tukaj, — da se primerno opraviš, — sem že vse preskrbela. — In sedaj — poslušaj me dobro, — če si jutri pijan, — nam vsem v veliko nečast!«

»Gospa!« — je hotel vzkričeti Noe. — Če pa ne bodeš pijan, boš dobil v telovniku slavnostne obleke tisoč lir v zlatu, — tisoč, — razumeš? Pazl tedaj, da si jih priležniš!«

»Tisoč lir!« — je vzkliknil Poisson z debelimi očmi začudeno. — S tem se da potolažiti Crebillonova žeja cela dva meseca!«

In tvoja tudi!«

»Gospa,« — je zopet vzrotil. —

»Pojdi sedaj, — pojdi, in glej, da jutri spodobno obnašaš.«

»Tisoč lir!« — Pridi, Crebillon, pridi, da ti povem!«

In zopet sta se lepo prišla za roke in šla iz palače, — opirajoč se drug na drugega. — Čudno, — skoraj bi se lahko reklo, da sta zopet pobrala pijanost, kjer sta jo bila pustila, — kajti opotekala sta se zopet ravno tako, kakor preje, predno sta zagledala viteza na cesti ležečega. —

vinski duhovi so ju zopet oblieli. —

Zopet sta merila, cesto na vse strani, sta šla proti Seni, čez katero sta morala iti, da dospeta do svojih bivališč. —

(Dalja prihodnja.)

Dnevna kronika.

Kraljica Marija bolna. Kraljica Marija je zbolela na angini in ne sme zapustiti dvora.

Dr. Kukovec v Beogradu. V Beogradu na vladi so zdaj ljudje, ki so glede razmer v Sloveniji popolni novorojenčki. Zupanič in Hribar pa jemljeta vse iz stališča volitev. Vendar so narodni interesi lahko trajno ogroženi, če se ne odpravi Hribarjev kurz, ki ga je uvedel v Celju. Bajonet so dobra stvar, pa sedeti se na njih ne more. Dr. Kukovec ima v Beogradu velik vpliv in utesne njegova pot biti narodu koristna. Prvi mariborski nemški veljak je te dni izjavil, da gospodarski krogi niso na glavo padli, da bi sodelovali na Hribarjevi igri. Oni tudi vedo, da pri Hribarju poleg narodnih zaslug igra veliko vlogo denar. Zato jim njegova ekstraktura ni prav sigurna. Tudi je predrag. In za trenutni uspeh dati mnogo denarja, tudi nemškimi advokatom v Celju ne kaže. Narod hode šel preko slabotnega Ivana Groznega mirno na dnevni red.

Proti nedostojni agitaciji s kraljevo osebo se obrača zagrebška »Riječ« in opozarja na pisanje radikalnih listov, ki čisto vladajo kraljevo osebo v vsakdanje strankarske boje in hočejo stvar predoditi tako, kakor da bi bil tudi kralj radikalna partija. Osebito opozarja »Riječ« na slučaj vladnega tajnika Dušana Rogulja, ki kandidira na listi radikalne stranke in v svojih pisnih vtihi kralja v agitacijo za se in za radikalno stranko. Take eksperimente s kraljevo osebo, ki je v vsaki ustavi vzvišena nad politično-strankarsko borbo, je treba najodločneje obsoditi, če že radikale sami ne uvidijo nedostojnosti in neustavnosti svojega postopanja.

Kako inozemstvo sodi o nas na podlagi klerikalnih listov? Dunajski klerikalni list »Neues Sonntagsblatt« prinaša članek iz ljubljanskega »Slovenca«, ki je v obliki dopisa iz Pariza pisan v takem profidržavnem duhu, da omenjeni nemški list na podlagi »Slovenčevca« članke dokazuje, da se Jugoslavija nahaja pred razpadom. Med dunajskimi Jugoslavi vladala veliko ogorčenje nad pisanjem klerikalnih listov v Jugoslaviji, ki širijo tendenciozno izmišljene vesti o naši državi.

Važno za trgovce s semensko deteljo. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je prejela od ministra za kmetijstvo in vode pod št. Z. 102 III z dne 30. januarja t. l. rešenje, ki se glasi: Na vlogo Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani z dne 18. tm., da se izjemoma dovolji pakovanje semen za plombaranje tudi v vrečah s šivom, — odobravam zbog pomanjkanja vreč brez šiva in na predlog poljoprivredne ogledne in kontrolne stanice v Topčideru št. 23. z dne 21. januarja t. l. 1. da se izjemoma k dovoljenju pravnika in norme z dne 13. decembra 1922. za plombaranje semen, sme pakovati seme za plombaranje tudi v vrečah s šivom. 2. Šiv mora biti obrnjen proti notranji strani vreče in plomba, ali vrvice iste, mora iti skozi šiv, da se onemogočijo zlorabe. 3. Predstojatelj odobrenja pod 1. 2. velja samo za to ekspedicijsko, priložne ekspedicijske se bodo morale vršiti po glasbi pravilniku o kontroli semen.

Ponovni atentat na Stambolijskega. Beograjsko bolgarsko poslaništvo je izdalo v nedeljo uradni komunikate, v katerem objavlja s privoljenjem bolgarskega ministrstva zunanjih zadev, da je bil dne 4. februarja ob 10. uri zvečer izvršen napad na Stambolijskega, ki je prisostvoval slavnostni predstavi v narodnem gledališču. V ministrski loži so bili ministri Stambolijski, Bakalov, Obov in Janev. Atentator je vrzel bombo v smeri proti ministrski loži, a so jo med letom ujeli in se ni razpočila. Ministri so med tem zapustili ložo. Žrtev ni bilo, atentatorja pa zasledujejo.

Clemenceau se še ne mara pomladati. O bivšem francoskem ministrskem predsedniku, ki je vodil Francijo skozi Miharje svetovne vojne, prinaša pariški »L'Opinion« v eni svojih zadnjih števil naslednjo zanimivo anekdoto: »Nedavno je Clemenceau, ki ima že 83 let posetil znameniti specialista za pomlajevanje, znameniti ruski doktor Voronov ter mu ponudil, da ga po svoji metodi pomladi. »Tiger« pa mu je kratko odgovoril: »Še ne!«

Milijardna defraudacija na Dunaju. Pri »Lombardni in diskontni banki« na Dunaju so odkrili te dni milijardno

defraudacijo, ki jo je izvršil blagajnik dozdveni profesor Viljem Wetz s premeteno manipulacijo in podareženimi čeki. Škoda, ki jo trpi banka in razne privatne osebe, se računa na 3 milijarde kron. Sumi se, da je bil Wetz v zvezi z znanim mednarodnim pustolovcem Melhijorjem Horvatom, ki je izvedel več velikih goljufij.

Kako podaljšati življenje? V New Yorku se je nedavno vršil banket devetdesetletih. Pred obedom so stari molčali, po obedu pa so postali zgovorni in živahni. Najvažnejša zadeva s katero so se pečali je bila sveda njihova starost. »Pred vsem«, je rekel nek star samec, »se človek ako hoče doseči visoko starost ne sme oženiti.« Proti temu pa so se dvignili drugi, oženjeni, ki so že s samo svojo prisotnostjo dokazali, da to ni res. Enako kakor v tem se tudi v drugih vprašanjih niso mogli zediniti. Abstinenciji in nekadilci so trdili, da so včakali zato tako visoko starost, ker niso uživali alkoholičnih pijač ter niso kadili, prijatelji vina in tobaka pa so se hvaležili, da jim je ravno uživanje alkohola in nikotina podaljšalo življenje. Vprašanje, kako podaljšati življenje, je torej ostalo tudi tokrat nerešeno, kakor vedno doslej. — Vzroki leže drugod, ne v kajenju, ne v pitju in ne v abstinenciji, kakor tudi ne v samstvu, toda kje — tega morda nikoli ne bomo izvedeli.

Volitve v pokojninski zavod.

Včeraj popoldne se je vršil skrutinij volitev za občni zbor Pokojninskega zavoda. Rezultati so sledeči:

Na poslodavski strani je bila vložena za II., III. in IV. skupino (trgovina in specijacija, rudarstvo in kovinarstvo, ostala industrija in obrt) ena kompromisna lista, katere delegati so vsi brez volitev izvoljeni. Ti delegati so: II. skupina: Iv. Jelačin ml., Rudolf Stermeckl, Andrej Sarabon, Ivan Avsenek in Jerko Spaventi; III. skupina: Rihard Skubec, inž. Avgust Heinrich, inž. Josip Bonceli in dr. Fran Windischer; IV. skupina: Peter Kozina, Alojzij Križnjak, Marin Ferič, inž. Milan Suklje, Fran Bonač, Fran Golob, dr. inž. Milan Vidmar in Karl Čeč.

V I. in V. skupini poslodavcev (denarni zavodi in razni poklici) sta bili vloženi dve listi. V I. skupini je »Združenji službodajalec« in »Zveza denarnih zavodov« Združeni službodajalci so dobili 1814 glasov, ter odpade nanje 5 delegatov. »Zveza denarnih zavodov« je dobila 327 glasov, nanjo odpade 1 delegat. Izvoljeni so: Artur Jakše, dr. Roman Ravnihar, dr. Fran Pavlin, dr. Mirko Božič in dr. Franjo Rosina.

V V. skupini je dobila lista Združeni službodajalec 691 glasov, torej odpade nanje 4 delegati, lista Združenih poslodavcev pa 203 glasove in dobi 1 delegata. Izvoljeni so torej: dr. Andrej Kuhar, Rihard Sušnik, inž. Matej Kosmač, dr. Josip Jerič, dr. Adolf Golfa.

Na nameščenski strani je bilo ca. 7550 volilnih upravičencev. Oddanih je bilo v vseh skupinah 6241 glasov, volilna udeležba zaša torej nad 82 odst. Vloženi sta bili 2 listi: Strokovna in nadstrankarska lista ter Združeni zasebni nameščenci.

Strokovna in nadstrankarska lista je dobila 1931 glasov. Združeni zasebni nameščenci pa 4257 glasov, 53 glasovnic je bilo neveljavnih.

Strokovna in nadstrankarska lista dobi za občni zbor Pokojninskega zavoda 9 delegatov. Združeni zasebni nameščenci pa 19 delegatov. Izvoljeni so od Strokovne in nadstrankarske liste, sledeči: Evgen Lovšin, Valentin A., Urbančič, Fr. Stepišnik, dr. Maks Obersnel, Franjo Lavrini, Valter Lavrenčič, Anton Štromar, Dragotin Gilčvert in Loize Drenovec. Z liste »Združenih zasebnih nameščencev« so izvoljeni: Leon Rogelj, dr. Milan Podgoršek, Vekoslav Vrtovec, Fr. Donadini in Janko Zorko, Stanko Palouc, Ivan Kralj, Julij Zellner, Albert Seltz, Lovro Kuhar, Valentin Kopitar, Alfonz de Berković-Celič, Hubert Pelikan, Ame Beg, Bogomir Christof, Gustav Pitterle, Fran Skobl, Janko Bukovec, Rado Čečelnik.

V I., II., III., IV. in V. skupini je dobila Strokovna in nadstrankarska lista 311, 681, 374 in 374 glasov. Združeni zasebni nameščenci pa 1254, 889, 265, 1198 in 651 glasov.

Mariborske vesti.

Maribor, 6. februarja 1923.

MARIBORSKA KULTURNA DRUŠTVA in vse narodne organizacije, ki jih zanima obramba ogroženih mariborskih kulturnih institucij, se tem potom vabijo, da pošljejo danes, v sredo, dne 7. februarja točno ob pol 19. uri svoje zastopnike k posvetovanju v Čitalnico. Na dnevnem redu je razgovor o kulturni manifestaciji, ki se ima vršiti v nedeljo. Radi nujnosti se ne pošiljajo posebna vabila. Prosimo točnosti, ker je večina gospodov pozneje zaposlena. Zveza kulturnih društev.

m Zahvala Josipa Stritarja za sprejem v Mariboru. Okrajni glavar dr. Lajncić je dobil iz Rogaske Slatine pismo sledeče vsebine: »Poln radosti in zadovoljenja nad tako veličastnim sprejemom, katerega se mi je priredilo pri mojem prihodu v domovino, Vas prosim, da blagovolite sprejeti na znanje moje najiskrenejšo zahvalo. Ker se ne morem vsem posameznim društvom in vsemu prebivalstvu slovenskega Maribora posebej zahvaliti, Vas prosim, da blagovolite sporočiti vsem, kako do srca me je ganil veličasten sprejem in ljubezen mojih rojakov. Vsem udeležnikom sprejema prav srčna in iskrena zahvala! Najsrčnejše Vas pozdravlja Josip Stritar.«

m Občinska seja se včeraj ni vršila, kot je bilo prvotno dogovorjeno, ampak je bila na željo socialističnih občinskih zastopnikov preložena še le na sredo, dne 7. februarja t. l. Prvotno informacijo smo dobili od občinskega svetnika, ki je bil ustmeno obveščen za ponedeljek, pisnega obvestila o seji pa še sploh nismo sprejeli, ker župan zadnji čas javnosti sploh ne obvešča, kdaj se vršijo seje, kar je pač najnovejši nenavaden mariborski unikum.

m O pomladku Rdečega križa bo dne 12. tm. v prostorih Ljudske univerze ob pol 8. uri zvečer predaval g. nadzornik dr. Leopold Poljanec. Pozivajo se posebno matere in učiteljstvo, da se tega zanimivega predavanja udeležijo v najobilnejšem številu. Predavanje je zelo važno za boljšo bodočnost našega naraščaja. Prisostvovala bo tudi neka Angležinja, organizatorica akcije pomladka Rdečega križa.

m Invalidski ples, ki se je vršil v ponedeljek zvečer, je lepo uspel. Udeležili so se ga tudi g. prof. Franč Mravljak, kandidat za narodno skupščino, ki je sam invalid, minister na razp. dr. Kukovec in drugi.

m Državni upokojenec! Ker se nam je predoba za mesečno enourno vporabo tudi v Slovenski ulici 24 odpovedala, se bo uradovalo za naprej v uradnem poslopu v Ciril-Metodovi ulici št. 1. II. nadstrop., soba 1 in sicer v sredo 7. tm. in potem vsako prvo sredo v mesecu od 3. do 4. ure pop. Pričakuje se, da bodo oni člani, ki so še s posmrtninami za »Samopomoč« na dolgu, te zaostanke plačali, ker bi se sicer iz društva zbrisali, in da bo prillčno dvajset članov dvignilo svoje izkaznice.

m Na občni zbor Olepševalnega društva, ki se vrši 7. tm., še enkrat opozarjamo. Na zbor pride tudi delegat Zveze za tujski promet.

m V sredo 7. tm. koncert v Grajski kleti polnošteviličnega narodnega železn. glashenega društva »Drava«. Začetek ob pol 20. uri. Vstopnina 2 din.

m Tečaj angleškega jezika so se si noči pričeli z začetniškimi tečajem v realki, pritičje, desno, razred III. a. Vršili se bodo vsak ponedeljek in četrtek, od pol 19. do pol 20. ure. Konverzacijski tečaj se prične v kratkem. Prijave za oba tečaja se sprejemajo v njenih urah.

m Posebnikom sokolske maskerade. — Prejeli smo: Minulo soboto je obiskala kleti g. Gjura Valjaka četvorica priznanih strokovnjakov v okušanju vina ter za sokolsko maskerado izbrala tri vrste vin, eno boljše ko drugo, pa nobeno predrago. Ta jury (imen njenih članov si ne upamo izdati) je enoglasno sklenila, da se pridruži Sveti vojski, če se najde tudi le en sam obiskovalec sobotne sokolske maskerade, ki s to vinko kapljico ne bi bil zadovoljen. To že nekaj pomeni! Tudi za lačne želodec bo v polni mgi poskrbljeno s celo vrsto dobrot od hrenovk pa gor do izbranih tort. Abanverjevih ojk-

si je pa ni moč popisati, tolikšna ba njihova pozivljajoča moč.

m Visoko globlo je naložila mariborska carinarnica južni železnici. Radi nepravilnih deklaracij pri izvozu svinj mesarja Kirbiša je bila železnica kaznovana z globlo v znesku 26.000 dinarjev.

m Svinjsko kupčijo je hotel napraviti spremljevalec svinjskega transporta nek Karol P. V bližini železniškega predora v Lajtersbergu je dogovorno s svojimi tovariši vrget iz vlaka živo svinjo, vredno 15.000 K. Ko so ga radi tega pozvali na odgovor, je trdil, da svinja ni hotela preko meje ter je sama skočila iz vlaka. Ker njegovemu zagovoru nihče ni verjel, je moral v zapor.

m Nesreča ali samomor. Danes zjutraj so našli na južni strani železniškega predora nad Lajtersbergom na železniškem tiru razmesarjeno žesko truplo. Kakor se je ugotovilo, je to neka Marija Rumpf, žena železniškega uslužbenca. Ni se doganilo ali se je ponesrečila, ali pa se je morda v samomorilnem namenu vrgla pod vlak.

m Roparski napad v Čopovi ulici. Čopova ulica, ki leži tik pod Kalvarijo, ima ta prednost, da ni nikdar razsvetljena, če se je ne nasmili nebeska luna. Drugič pa je tudi policijski stražnik v tem kraju redka prikazen. Ni se čuditi, če v razni temni elementi izberejo ta kraj za svoje delovanje. V Čopovi ulici št. 5, stanuje neka žena, ki prodaja cvetlice. Ko se je v ponedeljek zvečer vračala proti domu, je nenadoma stopil pred njo maskiran moški, ji nastavljal samokres, ter ji odvezal torbico s 6000 K vsebine. Kakor se nam poroča, je policija takoj po prijavi napravila v I. in II. okraju racijo, ki pa je bila brezuspešna. Arretirana sta bila pri tej raciji dva moža, nek ruski ujetnik in nek tihotapec s saharinom, dobim storilca niso izsledili. Večkrat se je že jasno poudarjalo, naj se posveti tem krajam več paznje. Dozdevno pa so merodajni faktorji drugačnega mišljenja.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Torek, 6. februarja zaprto.
Sreda, 7. februarja. Zaprto.
Četrtek, 8. febr. Traviata, B. Gostuje Zd. Knittl, član zagrebške opere.
Petek, 9. febr. Ljubosumje, A. Gostuje Osip Sest, režiser ljubljanske drame.
Sobota, 10. febr. Ljubosumje C. Gostuje Osip Sest, režiser ljubljanske drame.
Nedelja, 11. febr. ob 15. uri Namišljani bolnik, izv. ob mišljanih cenah. — Ob 19. in pol uri Faust, izv.

Sprememba repertoarja. Radi obolenosti nekaterih članov se je moral repertoar v toliko spremeniti, da odpade predstave v torek in sredo.

»Ljubosumje«. Opozarjamo na krasno rusko dramo »Ljubosumje«, katere premijera se vrši v petek, 9. febr. V vlogi Sergeja Petroviča gostuje g. Osip Sest, režiser in član narodnega gledališča v Ljubljani.

Sport.

Prvo nogometno moštvo ISKK Maribor ima v torek dne 6. febr. t. l. ob 19. (8.) uri zvečer v kavarni Rotovž tekme, katerega se ima vsak igralec tega moštva zanesljivo udeležiti. — Kapitein.

Objave.

§ Mestni kino. »Beli svet« prekrasni naravni posnetki v 4 činih ter »Fatty kot tekmeč« — Fatty v zakonu — ameriška veseloigra v 4 činih se predvaja v torek, sredo in četrtek.

Gospodarstvo.

g Produktna borza v Novem Sadu. 3. februarja: pšenica, bačka 455, stemeška 460; ječmen 312, oves: bački 290, stemeški 295, koruza 290, za april 250; fižol: novi beli 390; moka: »00« 690; otrobi: pšenični 175. Tendence: nestalna.

g Zagrebački Zbor. Ove godine izdati će propagandistički odio ZZ. samo tri broja svojega »Službenog Vjesnika«. Prvi broj razaslati će koncem veljače, drugi 20. marta, treći 15. aprila. Svaki

broj štampa se u 20.000 primieraka i razširile besplatno raznim industrijskim poduzećima, većim trgovcima i obrtnicima u cijeloj Jugoslaviji sa osobitim obzirom na jugoistočne krajeve države. Oglasi za »Službeni Vjesnik« primaju se samo za sva tri broja i šalju izravno na propagandistički odio Zagrebačkog Zbora, telefon 22-10, ili ih primaju ovlaštene činovnici providjeni sa izkaznicom ZZ. Službeni dio Vjesnika sadržavati će po red članka o općem progledu domaće industrije, trgovine, i obrta još razne upute za sajmare, te veliki broj ilustracija i velesajma. Oglasni dio biti će zbog lakšeg pregleda u glavnome uredjen po vrstama raznih poduzeća, te su u tu svrhu izradjene posebne naslovne vignete.

g Dobava črne železne pločevine. Pri Ravnateljstvu državnih železnica v Subotici se bo vršila dne 16. februarja 1923 ofertna licitacija glede dobave 10.000 kg črne pločevine. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava pralnega mila. Pri Odeležnjah za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 21. februarja t. l. ob 11. uri dopoldne ofertna licitacija glede dobave 10.000 kg pralnega mila. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava moke. Pri Intendantu IV. armijske oblasti v Zagrebu (Jezuitski trg 4 soba št. 89) se bo vršila dne 20. februarja t. l. ob 11. uri dopoldne ofertna licitacija glede dobave 2.450.000 kg pšenice moke tipa 80%. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava jermenov in usnja. Pri ravnateljstvu državnih železnica v Subotici se

vrši dne 17. februarja t. l. ponovna ofertna licitacija glede dobave 1000 kg jermenov, 100 kg jermenov za opanke in 200 kg podplatov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

t Prodaja sodarske robe. Pri kr. direkciji šum v Vinkovcih se bo vršila dne 12. febr. t. l. ob 10. uri dop. dražba nemške sodarske robe. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

t Veleselj v Lionu. Kakor vsako leto, se bo vršil tudi letos v Lionu od 1. do 15. marca mednarodni veleselj. Sejma se udeležijo povprečno 20 do 22 držav. Naša pooblaščenca trgovinska agencija v Lionu je podvzela potrebne korake tako pri odboru sejma, kakor tudi pri našem trgovinskem ministristvu, da se tudi za našo državo rezervira na sejmu posebno mesto. Vsa potrebna navodila daje interesentom naša trgovinska agencija v Lionu (Agence Commerciale Privilegiée du Royaume des Serbes, Croates et Slovenes — Lion, Rue Sala 27.)

Z raznih strani Jugoslavije.

Pokolj v Kadirfalkovem.

Na starodavnih srbskih tleh, med Kocano, Velesom in Štipom se je naselilo mnogo družin iz severnejših delov naše države. Težaven je njihov položaj. Varnostne razmere so skrajno negotove; komitaši in razbojniki napadajo mirna selišča, ropajo imetje in ubijajo ljudi. Povrh tega se morajo naseljenci boriti s podivjano naravo, obdelovati zemljo, ki je pod turško vlado ležala pusta in zanemarjena; morajo si staviti domove in delati ceste. Pa prirodno bi premagale pridne roke, če bi ne bilo razbojnikov, ki so hudobnejši od prirodnih moči.

V aprilu lanskega leta se je naselilo v vasi Kadirfalkovo trideset družin iz raznih krajev; štirinajst družin iz Dalmacije, enajst iz Bosne in Hercegovine in pet iz Like. Kolonisti so si zgradili hišice na podnožju nekega hriba, tako, da je bila polovica vasi na eni, druga polovica pa na drugi strani. Vrh tega hriba je ostal prazen.

Naseljenci so se dobro zavedali, v kakem položaju žive — v sosedstvu so se pogosto dogajali razbojniški napadi — in so storili vse, kar je bilo mogoče, da odvrnejo razbojniške napade. Noč za nočjo je bedela njihova straža na obeh straneh griča, pripravljena alarmirati celo vas, če bi se bližala nevarnost. Razbojniki so bili gotovo dobro poučeni o tem in so si izbrali za napad predvečerni čas, hoteč tako presenetiti nepripravljene vaščane.

Bilo je to prvi dni januarja. Okoli 5. ure zvečer, ko so se kmetje vračali od oranja in so bili najbolj zaposleni z živino, so začeli prihajati razbojniki — trideset po številu. Neopaženo so se bližali v manjših skupinah, skrivaje se za vrbomem potoka, ki teče pod hribom. Kmetje niso niti slutili, da imajo razbojnike pred vasio; straža bi imela nastopiti službo nekoliko pozneje.

Ko je v vasi zavladala popolna tišina, so razbojniki skrivaj in potihoma dospeli do prvih hiš. Da ne bi vzbudili cele vasi, niso rabili pušk. Zavrtno kakor zver na človeka so vdrli v prve hiše, kjer so utrjeni vaščani ravno kar uživali skromno večerjo. Prihod razbojnikov je bil tako nepričakovan, da so reveži kar ohemeli od strahu. Razbojniki so se naglo vrgli na ljudi in jih začeli klati z nožem. Ženska, možki, otrok, starec — vse, kar je bilo v hiši človeškega, je prišlo pod nož teh zverin. Neko žensko, ki je ravnokar dojila otroka, so prebodli na več mestih. Nož ji je šel skozi otroško telo v prsi in razmrcvaril grudi. Na to so jo prebodli tudi na drugih delih telesa, dokler ni izdihnila v groznih mukah z razmrcvarjenim otrokom vred. Na drugi strani hriba niso vedeli, kaj se dogaja onstran, dokler ni neka lažje izprebodela žena zbežala čez hrib, da opozori ostalim vaščanom strašno nesrečo. Medtem so razbojniki začeli streljati iz pušk in si z bombami utirati pot. Kmetje so zbegani in preplašeni bežali z hiš ter drveli na polje. Kmalu je začelo goreti in v plamenih požara je izginilo mnogo živine, pohištva in vse ostalo s težkim trdom pridobljeno premoženje.

Razbojniki so končno uvideli, da bi utegnili priti pomoč iz okoliških vasi in so se začeli umikati v smeri proti bolgarski meji. Medtem so prišli oboroženi kmetje z onstran hriba. Nudili so se jim strašni prizori. Poleg mrtvih trupel so se zvijali v strašnih bolečinah težko ranjeni vaščani. Izpod postelj so posiljali tišči otroci, ki so se takorekoč nagonsko poskrili kakor piščanci, ko jih kolkja posvari pred jastrebom.

Pokolj v Kadirfalkovem je strašen zločin bolgarskih komitašev. Težko prizadeti kmetje so poslali v Beograd posebno deputacijo, da zaprosi vlado za pomoč in zaščito. Tudi beograjske dame so započele akcijo za pomoč nesrečnim vaščanom, ki so doživeli to, kar mi čitamo samo v romanu.

ARKO LIQUEUR TRIPLE SEC!

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.
(Dolga.)

(124)

Zdaj lahko prepelem vsak dan po štirideset tisoč ljudi. Čez deset let, ko bo predor povsod dvoroven, jih bom lahko po osemdeset do sto tisoč. Čez sto let predor ne bo več prometni kos. Sindikat bo moral dotlej zgraditi vzporedne rove, kar se bo dalo napraviti primeroma lahko in ceno.

In Allan je v svojem preprosto in nekam okorno pisanem članku napovedal, da bo natančno čez šest mesecev, dne prvega junija dvajset sestege gradbenega leta, zadrevil prvi vlak v Evropo.

Da bi se mogel držati tega roka, je priganjal inženjerje in delavstvo, da so z dokončevanjem hiteli na vse pretege. Vse te mesece so na plano burili vlaki natovorjeni s starimi pragi in tračnicami. Dodelovali so tirnice za predorske vlake, vozili se za poskušnjo po vseh roviših številna četa strojevodij se je urila. Za strojevodjo je Allan izbral korenjake, vajene silnih brzini; avtomobilske in motorske dirkače ter vodnike letal.

Na postajah Vizcaya in Mac City so v zadnjih letih vzrastle pošastno veličanske stavbe: tvornice voz za predorsko železnico. Ti vozovi so vzbudili novo senzacijo. Bili so nekoliko višji od pullmanovcev, a malone dvakrat toliko dolgi in dvakrat toliko široki. Podobni so bili ladjam oklopnim, ki jim je hrbitica opremljena s štirimi dvojnimi dvojicami debelih koles, bočina pa z vrtavkami, hladilniki, shranili, kabli in cevmi, s polnim ustrojstvom. Obednice so bile razkošne dvorane. (Pot po predoru bodo krajšale kinematografske in glasbene zabave).

Ves Newyork je drl na hobokensko postajo, da se v teh novih vozovih popelje najprej vsaj v Mac City. Predarski vlaki so bili za prve tri mesece že mnogo tednov poprej oddani do zadnjega prostora.

Tako je prišel prvi junij....

Newyork je izvesil zastave. London, Pariz, Rim, Dunaj, Peking, Tokio, Sidney so izvesili zastave. Ves omikan svet je praznoval Allanovo prvo vožnjo kakor slavje vseh narodov.

Allan je kanil odpeljati se o polnoči prvega in na Vizcayo prispeti o polnoči drugega junija (štejejo po ameriškem času).

Ze marsikateri dan poprej so odbrzeli posebni vlaki iz Berlina, Londona in Pariza v Vizcayo ter iz vseh velikih mest Zedinjenih držav v Mac City in je nesteto parnikov brodovljena odplopo proti Acorom in Bermudam. Dne prvega junija je v Mac City od ranega jutra vsako uro privihrelo po dvajset vlakov, naphanih z ljudmi, ki bi vsi radi videli na svoje oči, kako se bo v predor zadrevil prvi ameriško-evropski brznik. Veliki hoteli v Newyorku, Chicagu, San Franciscou, Parizu, Berlinu, Londonu so priredili slavnostne pojedine, ki naj bi se začele ob desetih in bi trajale celih dvajset in osem ur. Edison Bjo je napovedala, da bo v vseh teh hotelih predvajala svoj veličanski predorski film, kar bo trajalo celih šest ur. Po varjetjih in koncertnih

dvoranah so nastopali zbori prejšnjih predorovcev in prepevali predorske popevke. Po cestah so prodajali na milijone poštnih dopisnic z Allanovim portretom, na milijone »tunnel-charmov«, malih okovanih okruškov iz predorskih rogov.

Določeno je bilo, da se Allan zadrevi v predor točno o polnoči. Ogromna kolodvornica hobokenske postaje, največja na vsem svetu, je bila do zadnjega štirjasknega črevlja vsa polna razigranih ljudi. Vsi so iztegovali vratove, da bi pogledali mogočni predorski vlak, ki je bil že pripravljen, da šine po tračnici edinki. Siv je bil kakor prah in ves iz jekla.

Vlak, ki je sestel iz vodilnega voza in šest vagonov, je bil jarko razsvetljen, in srečne oči, ki so gledale iz dovoljne bližave, so videle prekrasne salone. Vozovi so bili salonski. Domnevalo se je, da se prve vožnje udeležijo Ethel, saj so vzlic blazno visokim ponudkom sopotovalce odklonili. Četrta ure pred polnočjo so spustili železne navohe oknice. Napetost množice je bila iz minute v minuto večja. Deset minut pred polnočjo so se v vodilni voz povzpeli štirje inženjerji. Torej je Allan moral priti zdaj zdaj.

Prišel je pet minut pred polnočjo. Ko je stopil na peron, je po kolodvornici zabučal toli gromovit pozdravni hup, da bi človek sodil: hobokenska postajnica se ruši.

Allan je gradnjo pričel ves mlađ, zdaj pa je bil speznobel, porabljen, velik, nekam zmehnelih lic in dobrušnih, modrosivih otroških oči. Z njim je prišla Ethel, ki je za roko vodila malega Maca. Za njo je stopal majhen, sključen mož s privihljenim plašnim ovratnikom in obilno popotno čepko, zakrivačo malone ves obraz. Bil je komaj da večji od malega Maca in splošno je bilo mnenje, da je temnopolten groom. Bil je Lloyd.

(Koniec sledi.)

V sredo 7. februarja priredi kapelnik Kaplanek s pomnoženim orkestrom

elitni koncert v Veliki kavarni.

Ob tej priliki igra gosp. Šimek flauto-solo v fantaziji iz opere »Norma«. Orkester proizvaja prvokrat delo g. Čižeka »Iz srpske šume I luga« in overturo g. Parme »Rokovnjači«.

V petek 9. Veliki simfonični koncert.

Mala oznanila.

Tipkarico-stenografino za 2-3 ure dela popoldne iste tiskalnica trdka. Ponudbe pod »Agrumaria« na upravništvo »Tabora«.

255

Absolventinja dvostranske trgovske šole s prakso isto službo pri kakem večjem podjetju. Pisemne ponudbe pod »Absolventinja« na upravo »Tabora«.

253 2-1

Pieratta se proda. Vprašati: Koroška cesta 10-1.

256

Lep potovalni kovček ter skoraj nova salonska obleka se proda. Hulina, gostilna »Črni orol«.

254

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

257

Podpirajte slovenske tvrdke!

258

Velika kavarna!

V sredo 7. februarja

Elitni koncert

V četrtek 8. februarja

Reunia

modernih plesov. — Gostovanje prof. E. Kubiške in plesnega dueta Pečnik.

V petek 9. februarja

Simf. koncert

velikega orkestra. 259

Vstop prost.

Velika kavarna!

260

Redne prekomorske zveze
iz Bremenapreko Southampton, Cherbourg
v New-York s krasnim zelo udobnim
amerikanskimi državnimi parobrodni
družbe UNITED STATES LINES.

Parniki odplevajo sledečo:
President Harding . . 16. febr. 21. marea
George Washington . . 21. febr. 28. marea
President Roosevelt . . 28. febr. 4. aprila
America 11. aprila 16. maja
Southampton in Cherbourg 1 dan pozneje.

UNITED STATES LINES
Beograd, Travnička ulica 1
in vse pomembne pomorske pisarne.
Zahtevajte cennik in pogoje na št. 108